

รู้จัก “ค่าเงินบาทแข็ง”

ในปี 2540 เศรษฐกิจไทยเผชิญวิกฤติรุนแรงอันเนื่องมาจากค่าเงินบาทอ่อน แต่ 10 ปีต่อมา เศรษฐกิจไทยก็เผชิญกับวิกฤติอีกครั้งหนึ่งเพราะค่าเงินบาทแข็ง มันอะไรกันนักกันหนา ผันผวนตรงข้ามกันได้ในเวลาเพียงไม่ถึง 10 ปี และคนไทยเดินถนนจะทำตัวกันอย่างไรรดี

มารู้จักกันก่อนว่าค่าเงินบาทแข็ง (บางทีเรียกกันหลวมๆ ว่าเงินบาทแข็ง) ค่าเงินบาทอ่อน หมายความว่าอย่างไร

ค่าเงินบาทก็คือ ราคาหนึ่งหน่วยของเงินตราต่างประเทศ เช่น 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ มีราคา 40 บาท หรืออีกนัยหนึ่งแลกเปลี่ยน 1 ดอลลาร์ได้เงิน 40 บาท หรือเอา 40 บาทมาแลกได้ 1 ดอลลาร์ ดังนั้นค่าเงินบาทคือสิ่งเดียวกันกับอัตราแลกเปลี่ยนนั่นเอง

ถ้าอัตราแลกเปลี่ยนเกิดเปลี่ยนไป ราคาของ 1 ดอลลาร์สหรัฐฯ จาก 40 บาท กลายเป็น 33 บาท อย่างนี้หมายความว่าดอลลาร์สหรัฐฯ มีราคาถูกลง หรือพูดอีกอย่างหนึ่งว่าค่าเงินบาทแข็งขึ้น เพราะเดิมต้องเอา 40 บาทมาแลก ปัจจุบันแค่เอา 33 บาทมาแลกก็ได้แล้ว

ในทางกลับกัน ถ้าเงินตราต่างประเทศ เช่น ดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งเป็นเงินสกุลหลักของการค้าของไทยขาดแคลนในบ้านเรา จึงมีราคาสูงขึ้นเป็น 50 บาท อย่างนี้เรียกว่าค่าเงินบาทอ่อนตัว เพราะต้องเอาเงินบาทจำนวนมากขึ้นมาแลกจึงจะได้หนึ่งดอลลาร์สหรัฐฯ

ปัญหาในปัจจุบันคือ ดอลลาร์สหรัฐฯ มีราคาถูกลง (ค่าเงินบาทแข็งขึ้น) จาก 40 กว่าบาทเป็น 34 บาท ซึ่งเป็นผลพวงจากการที่เงินดอลลาร์สหรัฐฯ ในตลาดโลกมีราคาถูกลง และมีเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ไหลสุทธิเข้ามาในบ้านเราอันเนื่องมาจากการที่เราได้ดอลลาร์สหรัฐฯ เข้ามามากกว่าที่เราใช้ออกไปในหลายเดือนที่ผ่านมา กอปรกับมีเงินนอกไหลทะลักเข้ามาซื้อหุ้นในบ้านเราและเก็งกำไรเป็นจำนวนมาก ดอลลาร์สหรัฐฯ จึงล้นตลาด

ข้อเสียของค่าเงินบาทแข็งคือผู้ส่งออกถูกกระทบ เพราะเมื่อได้

เงินดอลลาร์เข้ามาจากการขายของ ก็แตกเป็นเงินบาทได้น้อยลง แคมเมอร์เดอร์ส่งออกก็ทศหายเพราะสู้ราคากับคู่แข่งไม่ได้ ตัวอย่างเช่น เดิมเสนอขายสินค้าที่เราสามารถผลิตได้ในราคาชิ้นละ 40 บาท ซึ่งเท่ากับหนึ่งดอลลาร์สหรัฐฯ (อัตราแลกเปลี่ยน 1 ดอลลาร์เท่ากับ 40 บาท) แต่เมื่อค่าเงินบาทแข็งขึ้นเป็น 1 ดอลลาร์เท่ากับ 33 บาท ของชิ้นเดิมราคา 40 บาทก็ต้องขายในราคา 1.21 ดอลลาร์ (40÷33)

อย่างนี้ถ้าไม่เป็นผู้ผลิตส่งออกที่แข็งแกร่งที่สามารถลดต้นทุนการผลิตและราคาลงได้อีกในรูปเงินบาท หรือไม่สามารลดกำไรให้ลดลงได้อีก ราคาที่เสนอขายเป็นดอลลาร์สหรัฐฯ ก็ไม่อาจลดลงได้

ข้อดีของค่าเงินบาทแข็งก็คือ ค่าครองชีพของประชาชนลดลง (พลังงานและวัตถุดิบที่นำเข้าเมื่อแปรเป็นรูปเงินบาทมีราคาลดลง เช่น เดิมราคา 1 ดอลลาร์ก็ต้องคิดเป็นเงินบาท 40 บาท เมื่อค่าเงินบาทแข็งขึ้นก็คิดเป็นเงินบาทแค่ 33 บาท) สินค้านำเข้าจากต่างประเทศไม่ว่าเป็นทุนหรือเครื่องจักร แม้แต่ของฟุ่มเฟือยก็มีราคาลดลงในรูปเงินบาท

สิ่งที่คนเดินถนนไทยควรทำก็คือ (1) ถ้าจะไปเที่ยวต่างประเทศ ก็จงไปเสียตอนนี้ (2) ถ้าคิดจะซื้อสินค้าต่างประเทศราคาสูงก็จงอย่าชักช้า (3) หากมีเงินก็ทยอยซื้อดอลลาร์สหรัฐฯ เงินยูโร เงินเยน (สกุลหลักจะเคลื่อนไหวไปในทิศทางเดียวกัน) เก็บไว้เรื่อยๆ โดยเฉพาะถ้าจะต้องใช้เงินสกุลเหล่านี้ในอนาคต หรือเอาไว้ขายเมื่อราคาสูงขึ้นกว่าที่ซื้อมาเพื่อหากำไร อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี เมื่อมีการพยากรณ์ว่าค่าเงินบาทจะแข็งตัวอยู่เช่นนี้อีก 2-3 ปี ก็ควรพิจารณาดำเนินการตามช่วงเวลาให้เหมาะสม

ปัญหาค้างคั้งนี้ยังห่างไกลจากการเป็นวิกฤติเมื่อปี 2540 มากมายนัก สำหรับคนทั่วไปผู้ที่ไม่ใช่ผู้ส่งออกอาจเรียกปัญหานี้ในระยะสั้นว่า “good problem” แต่ถ้าปล่อยให้ผลกระทบจากการ “ไม่ส่งออก” ลุกลามแล้ว อาจเป็น “bad problem” สำหรับทุกคนต่อไปในระยะปานกลาง ก็เป็นไปได้ ☹